

Mgr. Jiří Foral
Okresní státní zastupitelství v Hodoníně
Velkomoravská 11
695 11 Hodonín

DATOVOU SCHRÁNKOU

V Praze dne 6. 12. 2022

Podnět k výkonu dozoru nad postupem policejního orgánu – ke sp.zn. ZN 89/2022

Vážený pane magistře,

dne 17. 5. 2022 jsme u Okresního státního zastupitelství v Hodoníně podali oznámení o skutečnostech nasvědčujících spáchání některých trestných činů v souvislosti **se zásahem domova pro seniory v Hodoníně tornádem v červnu 2021**. Následně jsme od Vás obdrželi vyrozumění, že podané trestní oznámení bylo postoupeno k prověření Územnímu odboru policie Hodonín ze dne 18. 5. 2022, č.j. ZN 89/2022 – 9.

Dne 15. 11. 2022 jsme obdrželi přiložené vyrozumění Územního odboru policie Hodonín, č.j. KRPB-110805-36/TČ-2022-060681, ve kterém nám bylo sděleno, že věc byla po důkladném prověřování odložena dle § 159a odst. 1 trestního řádu. Na základě naší žádosti o poskytnutí informací nám bylo zasláno předmětné usnesení o odložení věci ze dne 14. 11. 2022, č.j. KRPB-110805-35/TČ-2022-060681. Po jeho prostudování jsme se rozhodli obrátit na Vás s podnětem k výkonu dozoru nad postupem policejního orgánu, neboť jsme přesvědčeni o tom, že nedošlo k vyhodnocení všech relevantních skutečností v dané věci, a to z několika dále popsaných důvodů.

*Přílohy: Vyrozumění policejního orgánu o odložení věci ze dne 14. 11. 2022
Usnesení o odložení věci ze dne 14. 11. 2022*

I.

Z usnesení o odložení věci vyplývá, že došlo k důkladnému prověřování spočívajícím především v získání vysvětlení ze strany většího množství osob, které byly přítomny odklizení škod po úderu tornáda. Všechny tyto osoby se v zásadě shodly na tom, že (a) nedocházelo k zadávání pokynů, které by směřovaly k úmyslnému ničení vybavení objektu S-centra, a že (b) veškerá rozhodnutí o nakládání s majetkem S-centra vydával ředitel Polách, případně v některých dílčích věcech zaměstnanci S-centra.

O skutečnosti (b) jsme měli v souladu s vysvětleními v rámci prověřování policejního orgánu shodné poznatky již v době podání trestního oznámení.

Skutečnost (a) jsme při podání trestního oznámení vnímali opačně, protože bylo k dispozici svědectví mnoha jiných zúčastněných osob, které pro média popsaly, jak „divoče“ probíhalo vyklizení S-centra a kolik nadále využitelného nábytku a vybavení bylo zbytečně zničeno. Tyto poznatky byly formulovány v článku Hospodářských novin ze dne 2. 5. 2022, který byl přiložen

k trestnímu oznámení. Uvádí se tam například citace člena Zastupitelstva města Hodonína pana Františka Novotného: „Z toho, co se tam dělo, jsem byl v šoku. Vymlacovaly se rámy oken, které byly naprosto netknuté. Někde bylo vymláčené sklo, ale to stačilo jen zasklít. Z oken se vyhazovaly neporušené skříně. Byla to strašná divočina a úplně zbytečně.“ Podobným způsobem vyličila událost celá řada dalších osob, včetně zasahujících dobrovolných hasičů, jejichž pohled popisuje mimo jiné jasně označený velitel dobrovolných hasičů ze Ždánic Rostislav Schöfr. Usnesení o odložení věci bylo anonymizováno, ale je z něj zřejmé, že tyto ani další osoby, které popsaly průběh událostí pro Hospodářské noviny, nebyly pozvány k podání vysvětlení. Policejní orgán tak pomínul značnou část svědků, která dokonce pod svým jménem pro celostátní média popsala možné porušování zákona. Na rozdíl od některých osob, jejichž vysvětlení byla součástí prověřování, tak mohou mít menší obavy z popisu událostí v souladu s tím, jak proběhly.

Nedostatky proběhlého prověřování spatřujeme také v tom, že ohledně zničených, poškozených a odvezených věcí z budovy S-centra policejní orgán vycházel hlavně z tvrzení ředitele Václava Polácha a některých zaměstnanců S-centra. Prověřování bylo doplněno o šetření v areálu bývalé Tabačky v Hodoníně. Avšak šetření na místě vedlo pouze ke zjištění, že věci jsou uskladněny nahodile a nepřehledně. Policejní orgán tak neměl k dispozici dostatek informací o tom, jak bylo s majetkem S-centra nakonec naloženo. Vzhledem k celkové hodnotě veškerého vybavení, které bylo po zásahu tornáda z S-centra odklizen, mohou ve zcela nepřehledném nakládání s veřejným majetkem vznikat škody dosahující výše desítek milionů korun.

Za nedostatečně vysvětlené považujeme především nakládání s cennými kusy vybavení, kterými byly například klimatizační jednotky. Nemožnost ověřit jejich funkčnost kvůli výpadku elektrického proudu nemůže být dostatečným odůvodněním, aby došlo k okamžité likvidaci všech jednotek. V likvidačním protokolu chybí inventární čísla jednotek, proto vznikají pochybnosti o jeho pravosti, respektive datu vydání, neboť u antedatovaného protokolu by bylo obtížné konkrétní inventární čísla dodatečně zjišťovat. Z usnesení o odložení věci nevyplývá, že by policejní orgán vynaložil odpovídající úsilí, aby ověřil, zda skutečně došlo k likvidaci jednotek, nikoliv např. k jejich přeprodání nebo dalšímu zpracování. Obdobná otázka vzniká u protipožárních dveří, kdy některé samozřejmě mohlo být nutné při záchraně životů a odklizení škod zničit, není však nijak vysvětleno, proč by měly nyní být pryč všechny. V obou případech se jedná o věci, jejichž položková hodnota může dosahovat desítek tisíců korun, takže celková škoda může být poměrně vysoká.

Obdobně vycházel policejní orgán i u dalšího cenného vybavení (kuchyně, zdravotních pomůcek apod.) pouze z vysvětlení osob, které jsou za případné protiprávní nakládání s veřejným majetkem odpovědné. O tom, že k porušení předpisů došlo, a to i velice závažným způsobem, vypovídá kontrolní protokol Krajského úřadu Jihomoravského kraje č. 88/M-PO/22 ze dne 9. 8. 2022, sp. Zn. S-JMK 74288/2022 OKP, č.j. JMK 117890/2022.¹ Podle tohoto protokolu příspěvková organizace S-centrum Hodonín nerespektovala povinnosti při nakládání s majetkem před poškozením, ztrátou, zničením, odcizením nebo zneužitím atp. a mimo jiné se

¹ Dostupné také zde:

<https://jmk.brandcloud.pro/cs#/document/13163/146743?apiKey=ee4234047bc96569dcb6c2b8c757f7ea>

dle protokolu ve skladovacích prostorách Tabačky ani nenachází majetek, který je v majetkové evidenci organizace. Z kontrolního protokolu vyplývá značný nepořádek v movitém majetku S-centra.

Přestože se jednalo o nečekanou živelní událost, není tím ospravedlněna úplná rezignace na inventarizaci majetku, vezmeme-li v úvahu, že každý kus movitého vybavení má inventární číslo mít, při odklizení škody byly přítomné osoby, které jako pracovníci S-centra měly evidenci majetku v gesci a povinnosti příspěvkových organizací Jihomoravského kraje podrobně popisují vydané zásady vztahů orgánů Jihomoravského kraje k řízení příspěvkových organizací, ev. Č. 36/INA-VOK.

*Přílohy: Protokol č. 88/M-PO/22 o výsledku veřejnosprávní kontroly na místě
Zásady vztahů orgánů Jihomoravského kraje k řízení příspěvkových organizací*

II.

V otázce možného spáchání trestného činu pojistného podvodu vycházelo trestní oznámení z předpokladu, že zničení velké části jinak funkčního vybavení S-centra došlo právě kvůli tomu, že vedení S-centra bylo motivováno vidinou, že veškeré náklady zaplatí pojišťovna. Proto mohlo dojít k větším škodám, u nichž byla očekávána plná náhrada na základě pojistné smlouvy. Jak bylo doloženo i v rámci prověřování, k nahlášení pojistné události došlo s velkým odstupem. Lze tedy předpokládat, že odpovědná osoba – ředitel S-Centra Václav Polách – nevěděl po dobu týdnů od vzniku škodní události o tom, že pojišťovna nakonec na základě limitů a koeficientů pro výpočet pojistného plnění dle pojistné smlouvy bude plnit ve velice omezeném rozsahu – tedy méně než polovinu částky, na jakou byly škody vyčísleny.

Jak je blíže popsáno v trestním oznámení, domníváme se, že mohlo dojít k předstírání škodní události, tj. poničení vybavení S-centra, které nebylo zásahem tornáda poničeno, aby pojišťovna musela uhradit větší částku i za vybavení, které již nebylo nové nebo bylo využitelné v jiných podobných zařízeních či dokonce mohlo být ukradeno. Vzhledem k absenci inventarizace odklizeného vybavení tak mohly vzniknout značné rozdíly mezi skutečnou škodou způsobenou tornádem a částkou požadovanou jako pojistné plnění.

Pro naplnění znaků objektivní stránky tohoto trestného činu není rozhodující, zda se cítí být poškozenou pojišťovna, která likviduje škodní událost. Pojišťovna v tomto případě je navíc velmi motivována k tomu, aby věc nebyla dále prověřována, protože díky nevhodně nastavené pojistné smlouvě v neprospěch pojistníka zaplatila poloviční částku oproti udávané výši celkové škody.

Nadto je otázkou, zda bylo v souladu s péčí řádného hospodáře, pokud veřejná budova, jejíž hodnota odpovídá stamilionům korun, byla pojištěna s limitem pojistného plnění ze živelního pojištění na 100 milionů korun, a to ještě s časovým omezením a koeficientem, který vedl ke snížení vyplacené pojistné částky na polovinu.

III.

V závěru usnesení o odložení věci policejní orgán stručně konstatuje, že nelze žádným

způsobem postihovat prostředky trestního práva skutečnost, že dosud nebylo započato s rekonstrukcí, demolicí budovy a budova může vlivem přírodních podmínek chátrat, protože se jedná o rozhodnutí strategické, rozpočtově nákladné a je v gesci orgánů zřizovatele. S tímto závěrem nesouhlasíme, protože je úkolem jak zřizovatele, tak samotné příspěvkové organizace nakládat s vlastněným či svěřeným veřejným majetkem s péčí řádného hospodáře, čemuž rozhodně neodpovídá postup všech odpovědných osob. Opravdu se jedná o nákladné rozhodnutí, které vyžaduje určitý čas, avšak v tomto případě se využitý čas jeví jako nepřiměřeně dlouhý. Z dokumentovaných vyjádření odpovědných osob jednoznačně vyplývá, že si nezajistily dostatek informací o tom, kolik budou stát jednotlivé varianty dalšího nakládání s poškozenou budovou S-centra a ani si neuvědomují výši vzniklých škod způsobených tím, že zařízení S-centra už rok a půl vůbec nefunguje a že je podstatná část jeho vybavení uskladněno bez dalšího využití. Celkové škody způsobené neodpovědným nakládáním s veřejným majetkem, jak jej podrobně popisuje trestní oznámení, může naplňovat znaky trestného činu porušení povinnosti při správě cizího majetku z nedbalosti a vzniklá škoda dosahuje částky v řádu vyšších desítek až stovek milionů korun.

Oznamovatelka podotýká, že své trestní oznámení v tomto smyslu neomezovala pouze na ředitele S-centra Václava Polácha, ale případně i další osoby, které mají činit strategická rozhodnutí pro směřování příspěvkové organizace.

Možné porušení uložených povinností dokládá rovněž výsledek kontroly ze strany Oblastního inspektorátu práce pro Jihomoravský a Zlínský kraj, která došla k závěru, že S-centrum Hodonín, příspěvková organizace, nedodržela veškeré zákonné povinnosti v souvislosti s přidělením zaměstnanců k výkonu práce u jiného zaměstnavatele a v souvislosti s hromadným propouštěním.

Příloha: E-mailové vyjádření tiskového mluvčího Státního úřadu inspekce práce

IV.

Na základě výše uvedeného má Oznamovatelka pochybnosti o postupu policejního orgánu a navrhuje státnímu zastupitelství, aby uplatnilo své dozorové pravomoci v souladu s § 174 odst. 2 zákona trestního řádu.

Žádáme o vyzoomění, jak bylo s tímto podáním naloženo.

S pozdravem



Transparency International – Česká republika, o.p.s.
Ondřej Kopečný
ředitel